

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 a och 4 a § i lagen om genomförande av Europeiska unionens förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 a och 4 a § i lagen om genomförande av Europeiska unionens förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (RP 37/2026 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Askö Sinervo, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Valtteri Härmälä, arbets- och näringsministeriet
- jurist Jussi Törmänen, Tullen
- energi- och klimatexpert Arttu Karila, Finlands näringsliv rf
- miljöchef Antti Heikkinen, Finlands naturskyddsförbund rf
- sakkunnig, hållbar utveckling Petteri Heliste, Teknologindustriin rf.

Inget yttrande av

- Statens ekonomiska forskningscentral.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om genomförande av Europeiska unionens förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen ändras. Syftet med propositionen är att utfärda de nationella bestämmelser som föranleds av att Europeiska unionens förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen har ändrats.

Enligt propositionen ska den nationella behöriga myndigheten i vissa fall kunna sänka den påföljdsavgift som avses i förordningens bestämmelse om påföljdsavgifter, till exempel den påföljdsavgift som påförs om utsläppscertifikat inte överlämnas. Dessutom ska det till lagen fogas de definitioner som behövs med tanke på tillämpningen.

Betänkande EkUB 9/2026 rd

Den föreslagna lagen avses träda i kraft våren 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Förslaget grundar sig på de så kallade Omnibus I-förslagen som Europeiska kommissionen publicerade den 26 februari 2025 och som också innehöll förslag till förenkling och effektivisering av mekanismen för koldioxidjustering. Förslagen godkändes genom förordning (EU) 2025/2083.

Ändringarna gällde bland annat ett nytt tröskelvärde för CBAM-import på 50 ton per importör istället för det tidigare försändelsespecifika tröskelvärdet på 150 euro, kalkylerade standardvärden för priset på kol betalat utanför EU och beräkning av inbäddade utsläpp, försäljning och återköp av CBAM-certifikat, tillämpningsområdet och beviljande av status som godkänd CBAM-deklarant.

Förordningen om ändring av förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen gör det dessutom möjligt att sänka påföljdsavgifterna. För det första är det möjligt att sänka påföljdsavgifterna om en godkänd CBAM-deklarant inte överlämnar rätt antal CBAM-certifikat till följd av felaktiga uppgifter från en tredje part, närmare bestämt en verksamhetsutövare, en kontrollör eller en oberoende person som intygar den koldioxidprisdokumentation som avses i artikel 9.2. Den behöriga myndigheten kan dessutom sänka påföljdsavgiften om en importör överskrider det enda viktbaserade tröskelvärdet med högst 10 procent eller i de fall som avses i artikel 17.7a i förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen.

Till skillnad från de andra ändringarna i förordningen, förutsätter flexibiliteten i påföljdsavgifterna att lagen om genomförande av Europeiska unionens förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen ändras, eftersom myndighetens prövning vid beslut om att inte påföra påföljdsavgift ska vara bunden till prövning så att påföljdsavgift inte ska påföras om de villkor som anges i lag uppfylls.

Sänkningen av påföljdsavgiften ska basera sig på en helhetsbedömning. I bedömningen kan det tas hänsyn till i vilken grad den som har försummat skyldigheten är villig att samarbeta och vidta åtgärder för att avhjälpa försummelsen, försummelsens upprepning, varaktighet, allvarlighetsgrad och omfattning samt försummelsens avsiktliga karaktär och oaktsamhet.

Vid utskottets sakkunnigutfrågning bemöttes den föreslagna regleringen i huvudsak positivt. I propositionen föreslås inte några ytterligare nationella bestämmelser, utan det är fråga om ett nationellt genomförande av förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen som möjliggör ett enhetligt genomförande och en enhetlig tillämpning av förordningen. Ekonomiutskottet anser att detta är viktigt för att säkerställa lika konkurrensvillkor. Å andra sidan har det påpekats att en minskning av den administrativa bördan inte ska genomföras på bekostnad av klimatmålen, och uppmärksamhet har fästs vid att det saknas en bedömning av förslagens miljökonsekvenser. Enligt utskottets uppgifter kan det inte antas att det aktuella förslaget har betydande miljökonsekvenser, men utskottet fäster mer allmänt kritisk uppmärksamhet vid bristerna i konsekvensbedömningarna av de senaste förslagen till EU-reglering som gäller

Betänkande EkUB 9/2026 rd

ändring av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen (se även EkUU 12/2026 rd — U 19/2026 rd).

Sakkunniga har också påpekat att mekanismen medför betydande skyldigheter för företagen att samla in och rapportera data i synnerhet om leveranskedjorna i tredjeländer. Utskottet betonar att det framför allt behövs tydliga myndighetsanvisningar, riskbaserad tillsyn och rådgivning som stöder företagen för att genomförandet som helhet ska lyckas. Utskottet betonar behovet av tydliga anvisningar om den dokumentation som krävs, särskilt i fråga om felaktiga uppgifter från tredjeländer.

Ekonomiutskottet föreslår en teknisk justering av 1 a § 4 punkten, som följer av att nya 5–9 punkter fogas till paragrafen. I den nya 9 punkten föreslås en ändring av teknisk natur i den finska språkdräkten.

Ekonomiutskottet anser att lagförslaget behövs och är ändamålsenligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget med smärre lagtekniska ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 37/2026 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av 1 a och 4 a § i lagen om genomförande av Europeiska unionens förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om genomförande av Europeiska unionens förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (1288/2023) 1 a § 4 punkten, sådan den lyder i lag 753/2024, och

fogas till 1 a §, sådan den lyder i lag 753/2024, nya 5–9 punkter och till 4 a §, sådan den lyder i lag 753/2024, nya 4 och 5 mom. som följer:

Betänkande EkUB 9/2026 rd

1 a §

Definitioner

I denna lag avses med

4) *gemensam central plattform* en gemensam central plattform som ska inrättas för försäljning och återköp av CBAM-certifikat,

5) verksamhetsutövare en i artikel 3.31 i förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen avsedd person som driver eller kontrollerar en anläggning i ett tredjeland, inklusive ett moderföretag som kontrollerar en anläggning i ett tredjeland,

6) kontrollör en i artikel 8.1 i förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen avsedd ackrediterad kontrollör,

7) det enda viktbaseade tröskelvärde det enda viktbaseade tröskelvärde som angetts i punkt 1 i bilaga VII till förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen,

8) importör en i artikel 3.15 i förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen avsedd person som inger en tulldeklaration för övergång till fri omsättning av varor eller en avräkningsnota i enlighet med artikel 175.5 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex i eget namn och för egen räkning och, om tulldeklarationen inges av ett indirekt tullombud i enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, den person för vars räkning en sådan deklaration inges,

9) oberoende person som intygar koldioxidprisdokumentationen en i artikel 9.2 i förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen avsedd oberoende person som intygar koldioxidprisdokumentationen.

4 a §

Påföljdsavgift

Tullen kan sänka påföljdsavgiften

1) om en godkänd CBAM-deklarant inte överlämnar rätt antal CBAM-certifikat till följd av att en verksamhetsutövare, en kontrollör eller en oberoende person som intygar koldioxidprisdokumentationen har lämnat felaktiga uppgifter,

2) om en importör överskrider det enda viktbaseade tröskelvärde med högst 10 procent,

3) i de fall som avses i artikel 17.7a i förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen.

Sänkningen av påföljdsavgiften ska basera sig på en helhetsbedömning. I bedömningen kan det tas hänsyn till i vilken grad den som har försummat skyldigheten är villig att samarbeta och vidta åtgärder för att avhjälpa försummelsen, försummelsens upprepning, varaktighet, allvarlighetsgrad och omfattning samt försummelsen avsiktliga karaktär och oaktsamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 9/2026 rd

Helsingfors 28.4.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Vilhelm Junnila saf
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Timo Harakka sd
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
ersättare Hanna Laine-Nousimaa sd.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.